

2^η Ενότητα: Διωγμοί και εξάπλωση του Χριστιανισμού. Πρόσωπα και μαρτυρίες

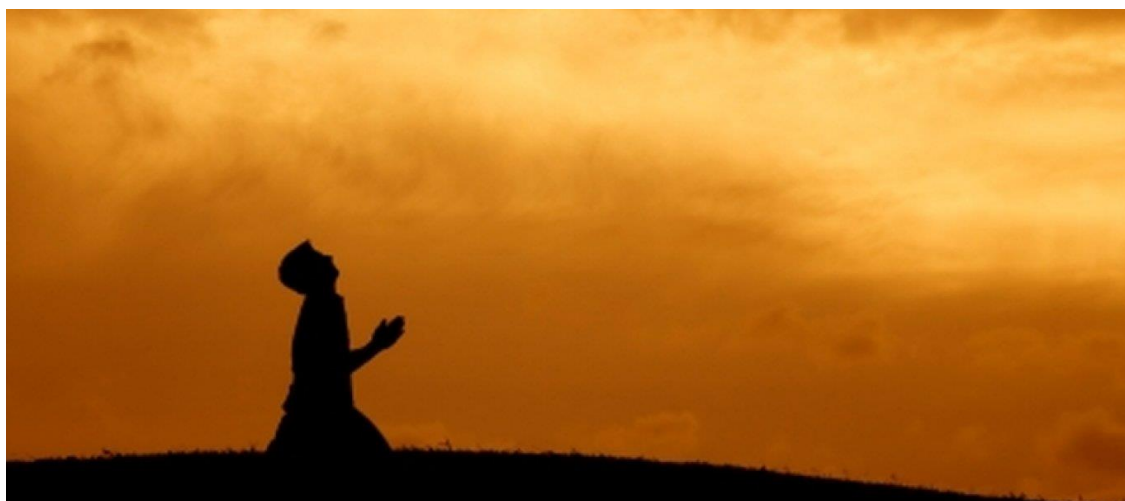
Δραστηριότητα 1^η - Μάθημα 2^ο:

Σε ομάδες, μιλήστε για τα συναισθήματα που πιστεύετε ότι είχαν οι διωκόμενοι χριστιανοί μάρτυρες. Ακόμη, συζητήστε πώς μπορεί να αισθάνονταν οι συνάνθρωποί τους, που έβλεπαν ή μάθαιναν αυτά που τους συνέβαιναν.

Οι διωκόμενοι χριστιανοί μάρτυρες έβλεπαν αρκετούς ανθρώπους να τους αγαπούν και να τους ακολουθούν για τον τρόπο ζωής τους και την πίστη τους. Από την άλλη πλευρά, όμως, έβλεπαν κι άλλους ανθρώπους, οι οποίοι είτε τους ζήλευαν, είτε δεν πίστευαν στον Θεό, ή απειλούνταν τα συμφέροντά τους κι έτσι προσπαθούσαν να απομακρύνουν τους χριστιανούς από κοντά τους. Έτσι, υπάρχουν πολλοί Άγιοι, οι οποίοι διώχθηκαν και μαρτύρησαν για την πίστη τους. Όπως καταλαβαίνουμε, οι διωκόμενοι χριστιανοί ήταν άνθρωποι που είχαν μεγάλη πίστη στον Θεό, αγάπη για τους συνανθρώπους τους και ελπίδα για τη ζωή μετά τον θάνατο. Έτσι, παρά τους διωγμούς και τα μαρτύριά τους, εκείνοι έβλεπαν μπροστά τους τον Θεό και έπαιρναν δύναμη και κουράγιο για όλα όσα βίωναν. Τα συναισθήματά τους, λοιπόν, ήταν ανάμεικτα. Από τη μία πλευρά, είχαν ελπίδα, αγάπη και δύναμη, αλλά από την άλλη πλευρά, ίσως να είχαν λύπη για όσους τους δίωξαν ή τους έκαναν να μαρτυρήσουν και γι' αυτόν τον λόγο λέγεται πως οι χριστιανοί ζητούσαν από τον Θεό να τους συγχωρέσει για το κακό που τους προκάλεσαν.

Οι συνάνθρωποι των διωκόμενων χριστιανών, ίσως, να απελπίζονταν για όλα όσα περνούσαν οι χριστιανοί και για το πόσο πολύ ταλαιπωρούνταν από τους άλλους συνανθρώπους τους. Όσοι συνάνθρωποί τους πίστευαν στον Θεό προσεύχονταν για την ψυχή των διωκόμενων και μαρτύρων και ταυτόχρονα προσεύχονταν για την ψυχή όσων δίωξαν ή σκότωσαν.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Η προσευχή δίνει ελπίδα στη ζωή μας!

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

2^η Ενότητα: Διωγμοί και εξάπλωση του Χριστιανισμού. Πρόσωπα και μαρτυρίες

Δραστηριότητα 2^η - Μάθημα 2^ο:

Περιηγηθείτε στο Λογισμικό της Ε' Τάξης Αγωνιστές και μάρτυρες. Καταγράψτε επιπλέον πληροφορίες για τους μάρτυρες, ώστε να διαμορφώσετε μια πληρέστερη εικόνα για τη ζωή και τον θάνατό τους.

Θα επιστρέψουμε σύντομα για την απάντηση, λόγω προβλήματος της σελίδας του Λογισμικού.

Σύντομα μαζί σας!

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

2^η Ενότητα: Διωγμοί και εξάπλωση του Χριστιανισμού. Πρόσωπα και μαρτυρίες

Δραστηριότητα 1^η - Μάθημα 2^ο (Σελίδα 32):

Παρατηρήστε προσεκτικά την Αψίδα του Μ. Κωνσταντίνου στη Ρώμη και συμπληρώστε τον πίνακα:

<p style="text-align: center;">ΣΧΗΜΑΤΑ Τι είδους σχήματα βλέπετε; Περιγράψτε τα.</p>	<p style="text-align: center;">ΓΡΑΜΜΕΣ Ποια είδη γραμμών βλέπετε; Περιγράψτε τις.</p>
<p>Τρεις καμάρες, από τις οποίες οι δύο ακριανές είναι ίσες και η μεσαία είναι μεγαλύτερη.</p> <p>Πάνω από τις δύο μικρότερες καμάρες βρίσκονται από δύο μικροί κύκλοι στην καθεμία.</p> <p>Στην πρόσοψη της αψίδας υπάρχουν τέσσερις, κατακόρυφοι, παράλληλοι, κύλινδροι.</p> <p>Στο επάνω μέρος της αψίδας παρατηρούνται από δύο ορθογώνια με αναπαραστάσεις της μάχης.</p> <p>Ολόκληρη η αψίδα είναι σε σχήμα ορθογώνιου παραλληλόγραμμου.</p>	<p>Πάνω από τις καμάρες σχηματίζονται καμπυλωτές γραμμές.</p> <p>Ανάμεσα στους παράλληλους και κατακόρυφους κίονες σχηματίζονται ευθείες γραμμές και παράλληλες.</p>

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

2^η Ενότητα: Διωγμοί και εξάπλωση του Χριστιανισμού. Πρόσωπα και μαρτυρίες

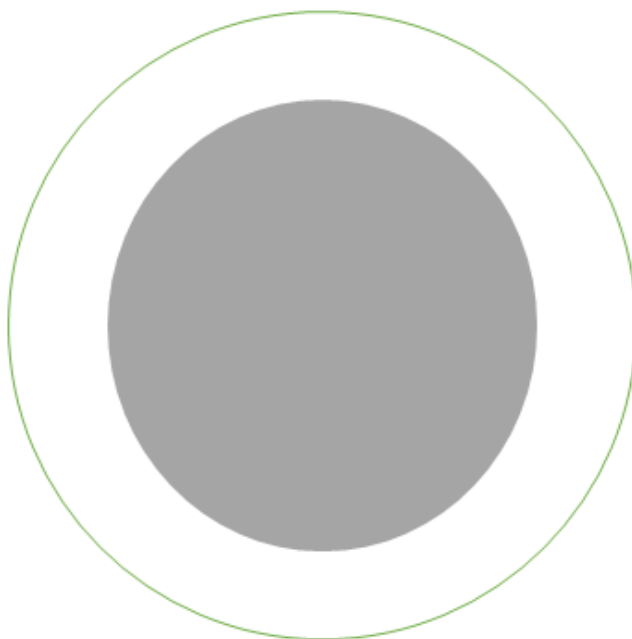
Δραστηριότητα 1^η - Μάθημα 2^ο (Σελίδα 35):

Φτιάξτε δύο ομόκεντρους κύκλους. Οι λιγότεροι μαθητές του εσωτερικού κύκλου αναλαμβάνουν τον ρόλο του Μ. Κωνσταντίνου, όταν σκεπτόταν να εκδώσει το Διάταγμα των Μεδιολάνων. Οι περισσότεροι μαθητές του εξωτερικού κύκλου είναι οι φωνές της συνείδησής του. Πείτε στους μαθητές του εσωτερικού κύκλου τα επιχειρήματα, τις σκέψεις, τα συναισθήματά σας για το Διάταγμα. Ανταλλάξτε θέσεις και επαναλάβετε.

Φωνές συνείδησης (εξωτερικός κύκλος που απευθύνεται στον εσωτερικό κύκλο):

Πρέπει να δοθεί ένα τέλος σε όλους αυτούς του διωγμούς. Καθημερινά χάνουν τόσο άνθρωποι τη ζωή τους εξαιτίας της πίστης τους. Οι χριστιανοί δέχονται έναν ανελέητο πόλεμο, επειδή πιστεύουν στο Χριστό. Είναι αναγκαίο κάθε άνθρωπος να νιώθει ελεύθερος, να πιστεύει, όπου εκείνος επιθυμεί και να είναι ευτυχισμένος με την επιλογή του χωρίς να φοβάται γι' αυτή. Οφείλουμε να δημιουργήσουμε έναν ειρηνικό κόσμο, που να ζει με το αίσθημα ελευθερίας, χωρίς να υπάρχουν διχόνοιες για τις θρησκείες.

Εκτύπωσε και συμπλήρωσε τον κύκλο!

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

2^η Ενότητα: Διωγμοί και εξάπλωση του Χριστιανισμού. Πρόσωπα και μαρτυρίες

Δραστηριότητα 2^η - Μάθημα 2^ο (Σελίδα 35):

Κοίταξε προσεκτικά την παραπάνω τοιχογραφία και:

ΣΥΝΔΕΣΕ: Με ποιον τρόπο συνδέονται οι πληροφορίες που παρουσιάζονται με ό,τι ήδη γνωρίζεις;

ΑΝΑΖΗΤΗΣΕ ΕΠΕΚΤΕΙΝΕ: Ποιες ερωτήσεις, σκέψεις ή απορίες σου προκαλεί το έργο του Ραφαήλ; Τι άλλο θα ήθελες να αναζητήσεις σχετικά με το έργο ή το θέμα που αναπαριστά;

Ραφαήλ, Το όραμα του Κωνσταντίνου. Φρέσκο του 1520, Βατικανό

ΣΥΝΔΕΣΕ: Στη τοιχογραφία βλέπουμε τον Άγιο Κωνσταντίνο στο αριστερό μέρος να κοιτά ψηλά στον ουρανό έναν σταυρό. Αυτή η στιγμή απεικονίζει το όραμα που είδε, δηλαδή έναν σταυρό στον ύπνο του με την επιγραφή "ΕΝ ΤΟΥΤΩ ΝΙΚΑ". Επιπλέον, καταλαβαίνουμε τον ενθουσιασμό των χριστιανών στρατιωτών μετά το όραμα του Μ. Κωνσταντίνου και τη κίνησή του να δημιουργήσει ένα λάβαρο με σταυρό στη κορυφή του και το χρυσό στεφάνι με το μονόγραμμα του Χριστού.

ΑΝΑΖΗΤΗΣΕ ΕΠΕΚΤΕΙΝΕ: Θα ήθελα να βρω και να εξετάσω ποια είναι τα 4 πρόσωπα στις 4 γωνίες του έργου, όπως επίσης και ποιος άνθρωπος βρίσκεται δίπλα από τον Μ. Κωνσταντίνο. Επίσης, θα ήθελα να μάθω ποιος είναι ο άνθρωπος που φαίνεται κουρασμένος και ταλαιπωρημένος με τη περικεφαλαία στα χέρια, στο κάτω δεξιά μέρος του έργου.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

2^η Ενότητα: Διωγμοί και εξάπλωση του Χριστιανισμού. Πρόσωπα και μαρτυρίες

Δραστηριότητα 1^η - Μάθημα 2^ο (Σελίδα 38):

Κοιτάξτε τις δύο παραστάσεις της Ύψωσης του Σταυρού και της Εισόδου του Ηρακλείου στην Ιερουσαλήμ. Σε δυάδες καταγράψτε ομοιότητες και διαφορές ανάμεσα στα δύο έργα. Συζητήστε τις διαπιστώσεις σας με τον διπλανό σας και μετά με την τάξη.

Ομοιότητες:

Και στα δύο έργα αναπαριστάται η Ύψωση του Τιμίου Σταυρού.

Ο κόσμος παρακολουθεί με συγκίνηση το γεγονός.

Διαφορές:

Στο πρώτο έργο, ο Πατριάρχης υψώνει τον Τίμιο Σταυρό, ενώ στο δεύτερο τον υψώνει ο αυτοκράτορας.

Στο πρώτο μέρος, ο Πατριάρχης υψώνει τον Τίμιο Σταυρό στο ψηλότερο μέρος του ναού, ενώ ο αυτοκράτορας βρίσκεται στην είσοδο της Πόλης.

Η πρώτη περίπτωση αφορά την εύρεση του Τιμίου Σταυρού, ενώ η δεύτερη αφορά την επιστροφή του στο Ιεροσόλυμα.

Η Ύψωση του Τιμίου Σταυρού

Agnolo Gadde, Η είσοδος του Ηρακλείου στην Ιερουσαλήμ

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

2^η Ενότητα: Διωγμοί και εξάπλωση του Χριστιανισμού. Πρόσωπα και μαρτυρίες

Δραστηριότητα 2^η - Μάθημα 2^ο (Σελίδα 38):

Βρείτε παροιμίες και έθιμα για άλλες θρησκευτικές γιορτές της Εκκλησίας.

Σαν είν' Χριστούγεννα στεγνά,
και Φώτα χιονισμένα,
χαρά σ' αυτό το γεωργό που 'χει πολλά σπαρμένα.

Βάγια-Βάγια των Βαγιών
τρώνε ψάρι και κολιόν
και την άλλη Κυριακή
τρώνε το ψητό τ' αρνί.

Άγια Βαρβάρα μίλησε και Σάββας αποκρίθει κι Αγιονικόλας έτρεξε να πάει να λειτουργήσει.

Τη Γέννηση την άβρεχη, τα Φώτα χιονισμένα και τη Λαμπρή βρεχούμενη, τα πάντα ευτυχισμένα.

ΧΡΙΣΤΟΨΩΜΟ: Χριστόψωμο λέγεται γενικά το ψωμί (καρβέλι) ή κουλούρα που οι ελληνίδες νοικοκυρές έχουν παρασκευάσει 2-3 ημέρες προ των Χριστουγέννων ειδικά για τη μεγάλη αυτή εορτή. Η μόνη διαφορά με τα άλλα συνήθη ψωμιά είναι ο πλούσιός του στολισμός με λογής-λογής κεντήματα (κεντίδια) ή «πλουμίδια» όπως ονομάζονται. Αυτά δε τα πλουμίδια δεν είναι τυχαία και επιπόλαια κεντίδια αλλά σεβαστά σχήματα που συμβολίζουν τον καημό και το όνειρο της ελληνικής αγροτιάς. Αυτό το ψωμί αφιερώνει η ελληνική οικογένεια με ευλάβεια στη Γέννηση του Χριστού που θα στέρξει να μεταβάλει τα «πλουμίδια» σε ευλογημένη πραγμάτωση

ΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ- Η ΚΥΡΑ ΣΑΡΑΚΟΣΤΗ: Στις περισσότερες περιοχές της Ελλάδας, ήταν μια χάρτινη ζωγραφιά στην οποία απεικονίζεται μια γυναίκα με σταυρωμένα χέρια, λόγω προσευχής, χωρίς στόμα, λόγω νηστείας και με επτά πόδια που αναπαριστούσαν τις επτά εβδομάδες της Σαρακοστής. Κάθε Σάββατο της έκοβαν και από ένα πόδι, γνωρίζοντας έτσι πόσες εβδομάδες νηστείας απέμεναν μέχρι το Πάσχα. Το τελευταίο πόδι που έκοβαν το δίπλωναν και το έκρυβαν σε ένα ξερό σύκο. Όποιος το έβρισκε ήταν... γουρλής.

Ο ΛΑΖΑΡΟΣ: Η μορφή του Λάζαρου φτιαχνόταν από ένα ξύλινο κόπανο για τα ρούχα, τυλιγμένο με πολύχρωμα κομμάτια από πανί. Στην Σκύρο, ο Λάζαρος αποτελείτο από μια

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

τροπητή κουτάλα, την σιδεροχουλιέρα, στην οποία τα παιδιά σχημάτιζαν ένα πρόσωπο. Πάνω στην κουτάλα, έδεναν σταυρωτά ένα ξύλο για να φτιάξουν τα χέρια, ενώ τα ρούχα της κούκλας ήταν συνήθως μωρουδιακά. Για την ψυχή του Λαζάρου, οι γυναίκες ζύμωναν το πρωί του Σαββάτου ψωμάκια -τους "λαζάρηδες", τα "λαζαρούδια" ή και "λαζαράκια» - τα οποία ήταν πλασμένα σε σχήμα ανθρώπου και είχαν μέσα στην ζύμη τους μέλι ή καρύδια ή σταφίδες, ανάλογα με το προϊόν του κάθε τόπου. Σύμφωνα με το έθιμο, όποιος δεν έπλαθε τα «λαζαράκια» δεν θα χόρταινε ψωμί.

Η φανουρόπιτα είναι παραδοσιακή γλυκιά νηστίσιμη πίτα της ελληνικής κουζίνας και προσφέρεται ανήμερα στην ημέρα μνήμης του Αγίου Φανουρίου, στις 27 Αυγούστου οπότε και η πίτα δίνεται στους πιστούς σαν ευλογία. Δεν περιέχει βούτυρο, είναι λοιπόν ένα κέικ λαδιού και οι πιστοί ζητούν με την προσφορά της πίτας τη «φανέρωση» αντικειμένων ή ανθρώπων ή γενικά να βρουν κάτι που ψάχνουν. Η πίτα σύμφωνα με την παράδοση είναι για την συγχώρεση της μητέρας ή και της αδελφής του Αγίου.

Πηγή: <https://slideplayer.gr/slide/2693121/>

Κάλαντα, πίνακας του Νικηφόρου Λύτρα (1872)

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!